

Sidmakare. NT:s Anna Valentinsson och Petra Wetterström har arbetat med det nya formatet i månader.

Från stor till liten men ändå stor

I september förra året togs beslutet. Norrköpings Tidningar ska gå över till det mindre så kallade tabloidformatet.

Måndag är dagen T som i tabloid. En historisk dag, då NT kommer att vara i bättre form än någonsin. Då slipper ni breda ut er över frukostbordet. Då slipper ni svära över det stora formatet. Efter månader av planering och framtagning av nya sidmallar är det dags.

Vilket givetvis ger mig en anledning att se tillbaka på några av de förändringar i formatet som har genomförts sedan tidningen grundades år 1758.

NT är Sveriges äldsta, ännu utkommande, nyhetstidning. I just den kategorin intar vi en mycket hedrande tiondeplats i hela världen. Embryot till Norrköpings Tidningar återfanns i det tryckeriet som den landsflyktige kyrkoherden Reinerus Broocman startade 1723 i staden Norrköping.

Men det var Johan Edman, gift med ett av Reinerus Broocmans barnbarn, som kom att stå som utgivare av det första Norrköpings Weko-Tidningar, tidningens dåvarande namn. Den första utgåvan, ett litet blad på fyra sidor, kom ut den 14 oktober 1758. Huvudämålet sades vara att "kungöra och befordra det, som denna stads Politie, Handel, Sjöfart och annan nyttig rörelse befrämjar".

På 1780-talet ökades utgivningstätheten under Adolf Fredric Raams ledning. Namn och huvud på tidningen byttes, nu till Norrköpings Tidningar.

År 1840 togs det första trevande steget mot en modernare tidning. Den 9 december för att vara exakt. Ett större format infördes och det var dags igen att

göra om huvudet. Redaktionen förklarade att man dittills hade fått inskränka sig till nyheterna för dagen, medan större artiklar fått uppdelas på flera nummer eller fått uteslutas helt.

Det större formatet tillät även texten på tre spalter. Förstasidan innehöll kungörelser och annonser, medan nyheterna förpassades nedtill i sista spalten. Tio år senare, hundra år efter den första utgåvan, var det dags för nästa förändring. Huvudet ändrades och samtidigt infördes fem spalter på texterna.

Nyåret 1872 genomfördes nästa stora förändring. Tidningen gavs ett ännu större format och började samtidigt att komma ut sex dagar i veckan. Det var en mäktigt redaktion som nu kunde publicera nyheter lika snabbt som aviserna i kungliga huvudstaden.

Under samma decennium fick tidningen sitt nuvarande format, det som brukar kallas för broadsheet. Det format som kan orsaka ett och annat gräl vid frukostbordet. Det som från och med måndag är historia.

Enligt Nationalencyklopedin har formatet broadsheet skilt de seriösa morgontidningarna från sina sensationsinriktade kvällskolleger.

En tabloid är i sitt ursprung en tidning i litet format med korta artiklar, många bilder och ett sensationsbetonat innehåll för en bred publik. Tabloidjournalistik förekom efter hand som benämning på braskande innehåll i alla slags medier. Den första framgångsrika tabloiden inom den anglosaxiska pressen kom 1903 med Daily Mirror i London.

På den europeiska kontinenten, där litet tidningsformat var vanligt, utvecklades så kallade boulevardtidningar.

En svensk tabloid, i ordets rätta bemärkelse, kom i slutet av 1920-talet genom Stockholms Dagblad. Den följdes sedan av Aftonbladet och Expressen. Under 1970-talet blev tabloidformatet vanligt inom landsortspressen. Men då utan sensationsjournalistik.

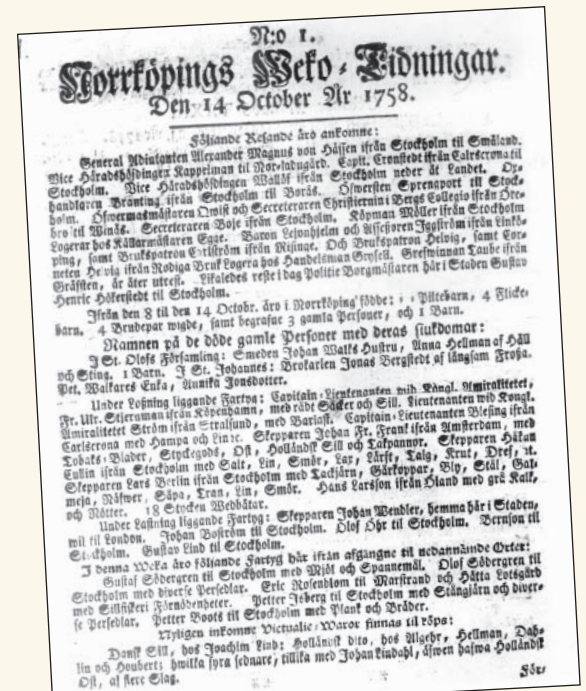
Och med nästan 135 år av broadsheet. På måndag är det NT:s tur. För Stolta Stad innebär det nya formatet att det ofta kommer att handla om uppslag.

Så det är bara att hålla tummarna. Och samtidigt vinka adjö till det stora formatet.

Källor: En avisa genom två sekler av Viggo Loos. En avisa för nytt sekel av Gunnar Henrikson.

LASSE SÖDERGREN
lasse.sodergren@nt.se
011-200 151

Foto:
JOCKE BLOMQUIST
jocke.blomqvist@nt.se
011-200 182

Den första upplagan av Norrköpings Weko-Tidningar, den 14 oktober 1758. Ett litet blad på fyra sidor. Norrköpings Tidningar är därmed landets, ännu utkommande, nyhetstidning.

Året är 1840 och första steget mot en modernare tidning är ett faktum. Ny med ett större format på tre spalter.

År 1858 införs ett större format på fem spalter. Det var även premiär för ett nytt huvud, fortfarande välbekant för NT:s läsare.

1930. Dagsnyheterna tilldrar sig ett visst intresse utanför tidningshuset på Hospitalsgatan.

Nyåret 1872. Norrköpings Tidningar kommer ut sex dagar i veckan och med ett större format.